

РОЗДІЛ 4. ІСТОРИЧНІ ТА ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ

УДК: 78.071.2(477.87)

Тетерюк-Кінч Ю.С.

ФУНДАТОР ЗАКАРПАТСЬКОЇ КОМПОЗИТОРСЬКОЇ ШКОЛИ – ДЕЗИДЕРІЙ ЄВГЕНОВИЧ ЗАДОР (МАЛОВІДОМІ ФАКТИ З ЖИТТЯ МУЗИКАНТА)

В статтє рассматривается творческая и педагогическая деятельность Д.Е.Задора. Он заложил основы украинской фортепианного исполнительства и педагогики а Галиции в начале XX века. Значителен наследие композитора в области инструментальной и вокальной музыки.

Ключевые слова: композитор, пианист, Децидерий Задор

The article deals with the creative and educational activities D.E.Zadora. He laid the foundations of Ukrainian piano performance and pedagogy and Galicia in the early twentieth century. Significant heritage of the composer in the field of instrumental and vocal music.

Keywords: composer, pianist, Desiderius Zador

Серед плеяди видатних Закарпатських музикантів яскраво світиться ім'я Децидерія Євгеновича Задора, широко відомого композитора, піаніста, педагога, фольклориста, диригента, виконавця з обширною концертною географією. Його ім'я пов'язане із становленням професійної музичної культури Закарпаття.

Децидерій Задор належить до числа видатних творчих особистостей, справжній масштаб яких лише тепер починає глибоко та ґрунтовно досліджуватися, адже його творчість досі не була предметом ретельного вивчення в українському музикознавстві. Він активно працював на ниві української музичної культури протягом усього свого життя. Його творчий шлях охоплює середину ХХ ст. Занурений у гущу мистецьких подій композитор не міг, з одного боку, не відбивати тенденцій, характерних для тогочасної української музики, а з другого, так чи інакше впливав на формування і розвиток деяких з них.

У середині ХХ століття Д.Задор – найфаховіший музикант краю: перший закарпатець з аспірантською музичною освітою, піаніст європейської величини, продовжувач багатих традицій органної та хорової школи Закарпаття, один із перших професійних композиторів, провідний музикознавець-фольклорист. У радянський час Д.Задор – перший композитор від Закарпатської області у Спілці композиторів УРСР, перший директор Ужгородського музичного училища, перший професор-закарпатець на кафедрі композиції Львівської державної консерваторії. Творчість Д.Задора було високо оцінено на державному рівні, так у 1972 році Задору було присвоєно почесне звання Залуженого діяча мистецтв України, а у 1978 році – звання професора. Також Д.Задор був нагороджений орденами Трудового червоного прапора та Пошани.

В особі Децидерія Задора щасливо поєднані обдарування виконавця і талант педагога. Він належить до унікального числа педагогів – концертуючих виконавців. Через його руки пройшли сотні музикантів, які дотепер з вдячністю згадують роки, проведені в його класі. За довгі роки педагогічної роботи Д.Задор виховав багато професійних музикантів, які з успіхом працюють у вищих навчальних закладах і з виконавськими колективами України та

за її межами. Серед них: Б. Янівський, П. Гергелі, Ю. Антонюк, А. Албул, Я. Скибинський, А. Стойка, Ю. Ланюк, В. Волонтир та інші. І для студентів Дезидерій Євгенович завжди був не просто педагогом, а наставником у найбільш широкому й благородному розумінні цього слова. Життєвий і творчий шлях Д.Є.Задора – яскравий приклад наших великих досягнень, розквіту нашої культури.

Народився Дезидерій Задор 20 жовтня 1912 року в родині музикантів в Ужгороді і ціле життя від дитинства проводив в музичному середовищі. Саме батьки стали першими вчителями музики майбутнього композитора. Його батько – Євген Задор (1886-1942) – вчитель угорської народної школи (початкової школи), кантор та органіст Ужгородської римо-католицької церкви, керівник Ужгородської аматорської капели «Долардо», автор музичних творів. Ім'я батька входило до енциклопедії видатних угорських музикантів ХХ ст.: «А Magyar Muzsika Konyve» (Budapest, 1936). Мати – Йозефіна Задор-Борош (1882-1966) – вчителька, палка любителька музики (хорова співачка, скрипалька аматорського симфонічного оркестру).

Дитинство Задора проходило в музичному оточенні, часто відвідував репетиції батьків у церкві і легко замінював його під час богослужіння. Помітивши неабиякий хист сина до музики, батьки віддали Дезидерія на навчання до приватного піаніста та композитора Зігмунда Лендела з гри на фортепіано. З.Лендел відомий на Закарпатті піаніст, музикознавець, композитор та педагог. Володів блискучою технікою виконання, артистичним темпераментом, був чудовим інтерпретатором творів Ф.Шопена і Ф.Ліста. Навчаючись в музичній школі Лендела, Дезидерій отримав знання з сольфеджіо, гармонії та історії музики. У дванадцять років почалося концертне життя піаніста Задора. Він виступав з фортепіанними концертами, виніс на публіку музику до вистави «Гізела і Фея».

Батьки дали Д.Задору освіту на двох мовах: початкову (1919-1922) – на угорській і середню (1922-1930) – на руській. В Ужгородській реальній гімназії під впливом професора Івана Панькевича (найвизначнішого дослідника мови і культури Закарпаття періоду 20-30-х років) – у Дезидерія пробудився інтерес до етнографії. Він – угорець за національністю – на хвилі національного підйому пройнявся повагою до місцевої української культури. (Іван Артемович на все життя залишиться для Дезидерія другом і порадником, всіляко підтримуватиме молодого музиканта на ниві музичного краєзнавства: зорганізує у 1937 році матеріальну допомогу для збирання музичного фольклору, сприятиме знайомству з Ф.Колесою, надаватиме цінні поради).

Важливим етапом у здобутті музичної освіти стало навчання у Празькій консерваторії (1930-1934 рр.). Одночасно (та ще і на відмінно) навчався на трьох факультетах: орган, диригування та фортепіано. До цього додалася четверта спеціальність: музикологія, яку Дезидерій паралельно здобував у Празькому Карловому університеті. Подальший стрімкий творчий «злет» Д.Задора продовжився у Школі вищої майстерності (що прирівнювався до аспірантури, 1937 рік), де удосконалював фортепіанну гру у професора Вільгельма Курца та техніку композиції у професора Вячеслава Новака. У класі професора Вільгельма Курца, Задор вдосконалював свої виконавські здібності. Важливе в методиці викладання В.Курца поклали робота над детальним і глибоким розумінням музичного тексту, партитурне прочитання фортепіанної фактури, організований темпоритм виконання, висока культура звуковидобування, виразне інтонування фраз, педалізація, що відповідала стильовим параметрам виконуваної музики. Фортепіанна педагогіка В.Курца гармонійно поєднує раціонально-практичне з інтелектуально-психологічним, подає приклад тверезого погляду на питання різнобічного виховання піаніста. Учні В.Курца були тими піаністами, що закладали основи українського фахового фортепіанного виконавства і педагогіки в Галичині на початку

XX ст.: Д.Шухевич-Старосольська, Т.Шухевич, В.Барвінський, М.Віханська, І.Шмериковська-Приймова, А.Рудницький, Р.Савицький, Н.Біленька-Лаврівська, Д.Герасимович, Р.Симович, Д.Задор. У галузі композиції у Дезидерія Задора формуються засади професіоналізму, оперті на традиції пізнього романтизму. В школі Вищої майстерності при Празькій консерваторії Д.Задор займався композицією у Вячеслава Новака, в якого навчалися В.Барвінський, М.Колесса, Н.Нижанківській та інші. Починав Д.Задор писати з угорської музики (романси на сл. Ш.Петефі). Однак викладач композиції В.Новак спонукав засвоювати народні джерела свого краю та активно розширювати знання музичного фольклору Закарпаття та карпатського регіону. Традиції школи В.Новака у творчості Д.Задора виявилися, перш за все, у специфічному ставленні до фольклору. Під безпосереднім впливом В.Новака формувалася система художньо-естетичних уявлень молодого митця, його концепція естетичного ідеалу, краси як головної художньої цінності.

Ще під час навчання в консерваторії він керує хором мирян «Святої Цецілії» та «Руським хором» в осередку емігрантів, грає на литаврах у студентському симфонічному оркестрі.

У 1934-1938 роках Дезидерій досяг блискучих результатів в галузі фортепіанного виконавства: записи на радіо; концертні гастролі в Кошице, Празі, Будапешті, виконуючи 32 варіації С-dur Л. ван Бетховена, «Серйозні варіації» Ф.Мендельсона, «Картинки з виставки» М.Мусоргського. В 1936 році музичне товариство ім. Б.Сметани організує ряд концертів Д.Задора в містах Закарпаття: Ужгороді, Хусті, Мукачеві, Берегові. Серед творів, які входили до його репертуару, переважає музика композиторів-романтиків та композиторів нефольклорного напрямку початку XX ст. Виконуються твори Л.Бетховена, Ф.Шопена, Ф.Ліста, Б.Сметани, М.Мусоргського, Ф.Мендельсона, Б.Бартока, І. Стравинського та інших. Виступи мають великий успіх, у пресі відзначається зрілість і технічна досконалість гри молодого піаніста. В 1937 році перемога в радіо-конкурсі (2-а премія серед 67 учасників!). У результаті - 24-літнього Д.Задора-піаніста включають до енциклопедії видатних угорських музикантів XX століття (« A Magyar Muzsika Konyve». – Budapest, 1936).

Д.Задор – цікавий художник-музикант, який глибоко проникав в зміст творів. Для його виконання характерне своєрідне трактування творів, глибоке проникнення в їх зміст. М'який, мелодійний звук поєднувався з феноменальною технікою і легкістю виконання. Д.Задор вважав, що детальна праця над твором вимагає точного знання тексту. Багато часу приділяв вивченню музичної тканини, педалізації, проблемам стилістичної інтерпретації, співвідношенню художніх і технічних завдань.

Дезидерій Задор завжди ставив перед собою нові серйозні творчі завдання, розширював концертний репертуар, відновлював і переосмислював виконувані твори, збагачував свій творчий доробок. Відношення до фаху, до виконання музики, до її сприйняття завжди було в Дезидерія Євгеновича якнайбільш поважне, незвичайно відповідальне.

Д.Задор набував великої популярності, про що дуже яскраво висвітлювалося в пресі. Наприклад газета Magyarújság (Угорська газета) Братіслава, 1936. X. пише: «Кошице, жовтень, 9. В минулі дні в кошицькому радіо прозвучав концерт Дезидерія Задора вихідця з Ужгорода, піаніста, дипломованого викладача і диригента. В програмі, цього виключно здібного, молодого артиста, який походить із сім'ї відомих музикантів, прозвучали твори російських композиторів. Батько відомий композитор – хормейстер, керівник унгарської (ужгородської) римо-католицької церкви. Дезидерій Задор уже в десятирічному віці цілі місяці супроводжував на органі, а в 12 років після виступів з концертами в Празі і Пільзені, організованими товариством Сметани газети писали як про вундеркінда. Празьку музичну академію закінчив з відмінними показниками (фортепіанний, диригентський та

композиторський факультети). Празькі газети після дипломного концерту вже відмітили, що словенська музико-виконавська гвардія дуже багато виграє з музикантом Дезидерієм Задором. Молодий диригент три роки працював в Празі органістом в церкві Лоретто і два роки керував празьким руським хором «Возрождение». В той же час керував духовним хором угорських студентів Празького угорського університету. Водночас організував в празьких церквах з великим успіхом концерти, де виступив на десятих публічних концертах з циклами з творів Сметани та прекрасно виконав 10 етюдів Шопена. Ім'я Задора сьогодні уже відоме в самих відомих музичних колах, де і його твори здобули популярність. Як композитор в першу чергу писав духовну музику. Вже в роки навчання в гімназії писав гарні меси. Багато чудових пісень і романсів писав в ті роки. На кошицьких вечорах – Бержені, Лібаї Іца, відома словенська радіо-співачка інтерпретувала його вокальні твори. Особливо великий успіх мав романс на слова Петефі «Fenseges ej» та твір на слова Аді «A to nevetet». 13 жовтня в Унгварі (Ужгороді), 17 –го в Мукачеві, 18-го Берегсасі (Берегові) і 19 жовтня в Хусті культурне товариство Сметани організує сольні фортепіанні вечори Д. Задора з творів російських композиторів, яких він чудово знає і разом з тим провів дуже цінні збирання в Підкарпатті старовинних руських народних мотивів і народних пісень, яких молодий митець збирається опрацювати по прикладу Бели Бартока».

А з угорської газети часів Чехословацької республіки ми прочитаємо: «Концерт Дезидерія Задора, ужгородського піаніста, пройшов при багаточисельній аудиторії, яке організувало музичне товариство «Сметани» в Ужгороді. Молодий піаніст виконав твори відомих композиторів із завидною легкістю і майстерністю. Його розвиток передбачає великі успіхи і любителі інструментальної та оркестрової музики передбачають блискуче творче майбуття і тепло сприймали виступ молодого піаніста».

В Празькій консерваторії під керівництвом професора Алаїзи Хаби, Дезидерій пізнає світову сучасну музику: І.Стравінського, А.Шонберга, Б.Бартока та інших. А.Хаба, як керівник етнографічного відділу Міністерства культури Чехії призначає Д.Задора референтом з фольклорних питань Закарпаття. Ця престижна робота зобов'язала до професійного вивчення музичного фольклору Закарпатського краю, до проходження усіх основних етапів науково-фольклорної праці: від збирання фольклору – через укладання збірників – до аналітичних досліджень. Здійснивши у 1937-1938 роках під час літніх і зимових канікул дві експедиції, Д.Задор уклав рукописний нотний збірник «Русинські народні пісні» і почав розробляти теорію трансформації закарпатської коломийки (виявлення різновидів та жанрових перероджень), яка склала основу докторського дослідження для захисту у Празькому Карловому університеті. Музичні враження, отримані від експедицій, віддзеркалилися у фортепіанних обробках закарпатських народних пісень – перших творах композитора на місцевому фольклорі.

В 1939 році Дезидерій Євгенович викладав музику та співи в Ужгородській жіночій учительській семінарії, керував хором. Подорожуючи по Закарпаттю, Задор збирав скарбниці музичного фольклору, який втілював у рукописному збірнику, що зберігається в м.Києві в бібліотеці Академії наук України. 1943 року під редакцією Д.Задора виходить дві популярні збірки пісень в обробці для хору, а також об'ємна теоретична праця про коломийку угорською мовою. Організує систематичні камерні концерти, де виступає у дуеті зі скрипалькою Магдалиною Пальфі (майбутньою дружиною). На початку 40-х років із фольклорних записів Д.Задора, Ю.Костюка, П.Милославського, було укладено збірку «Народні пісні Підкарпатських русинів», видану в Ужгороді 1944 року.

Прийшов відповідний час, як Д. Задор, знаний закарпатський композитор, працював у Львівській консерваторії викладачем і як член спілки композиторів України проводив плідну

педагогічну, композиторську і виконавську діяльність. На концерті-зустрічі львівських та закарпатських композиторів Д. Задор дав інтерв'ю, де щиро зізнався про свою любов до Карпат: «Стараюсь відтворити в моїх творах красу Карпат, так, що не втік з дому тільки поміняв місце своєї творчої, педагогічної та виконавської діяльності де, безперечно, більше можливості для виконання моїх творів на оперній або філармонічній сцені».

Творча індивідуальність і стильові засади музики Д.Задора формувалися у гармонічній узгодженості із провідними тенденціями української музики середини ХХ ст.; вони лишалися стабільними протягом усього творчого життя композитора. Вся музика композитора поєднує в собі риси романтичного напрямку і національні музичні традиції Закарпаття, що створює неповторний колорит його творів, у яких композитор передав глибокі роздуми і картини барвистої гірської природи Карпат, образи народних свят і яскраві портрети людей рідного краю. Головним джерелом власної інтонаційності композитор вважав народну музику, послідовно вивчаючи її та втілюючи у своїй музичній мові; національна характерність музики була для нього невід'ємною рисою музичного мислення та музичного твору. Велике значення у формуванні композиторського стилю Д.Задора мало його знайомство і творчі зв'язки з угорським композитором і фольклористом Б.Бартоком, чия самобутня музика близька Д. Задору своєю концертністю, художністю та використанням яскравих фольклорних елементів у оригінальних творах.

Інструментальні жанри займають у творчості композитора неабияке місце. Вони акумулювали головні риси його творчості: тяжіння до програмності чи принаймні до визначеності характеру музичних образів, переважання піднесеного тону музичного висловлення у втіленні оптимістичного погляду на життя як домінуючого, мелодика як головний виразовий засіб і багата гармонія, опора на народнопісенний матеріал, різноманітність фактурних засобів, тяжіння до віртуозності, концепційна довершеність, інше.

У його доробку – інструментальні твори у різних формах і жанрах та різного ступеня складності, починаючи від дитячих невеликих п'єс для фортепіано та мініатюри до сонати, концертів для фортепіано, цимбал з оркестром. Таким чином, вони можуть використовуватись у педагогічній практиці від початкових етапів підготовки виконавця – до найвищих ступенів навчання, а також широко застосовуватися у концертному репертуарі. На жаль жанрово різноманітна спадщина митця донині не дістала повного виконавського та музикознавчого висвітлення, більшість з них залишилась в рукописах. Лише окремі з них вийшли на естраду, одразу здобули визнання.

Коли в Ужгороді відбулася прем'єра концерту для фортепіано з оркестром, то Ужгородська газета «Karpati igaz szo» писала, що відбулася «Значна музична подія!..» Т.Боніславський пізніше згадував : «Перша цікава і значна музична подія в цьому концертному сезоні – це знову почути виступ львівського симфонічного оркестру. Головним номером концерту була прем'єра концерту для фортепіано з оркестром. Д. Задор виступав як композитор та соліст перед слухачами рідного міста де він народився, перед друзями, перед бувшими колегами та студентами. З тих пір як він став доцентом Львівської консерваторії, дуже рідко маємо можливість чути його як соліста, тому з великим інтересом чекали його виступ. У супроводі львівського симфонічного оркестру ми почули новий твір, фортепіанний концерт в трьох частинах, в повній своїй красі у виконанні автора. Цей твір – сповідь автора, в якій композитор вклав своє серце і душу, свої думки, які викристалізувались у враженнях у рідному краї. Головна тема першої частини, яка написана у формі сонатного алегро побудована на мотиві закарпатської мелодики яка співзвучно сплітається з оптимістичним настроєм побічної партії, грайливими оборотами та яскравими пасажами створює приємний пейзаж, природу. Після чого ці дві теми обробляються в формі фугато,

який динамічно наростає. *Так готуючи репризу.* Друга частина написана в формі пісні яка створює образ суботнього вечора в селі. Продовжується концерт в формі сонатного рондо – веселий, повний грайливим настроєм. Тут так само відчуються народні настрої. В середній частині ще раз нагадає про спокійну частинку побічної партії з першої частини. І характерним для особистості Задора яскравим тутті закінчується цей гарний концерт. Цей твір Д. Задор закінчив у 1985 р.».

Після цієї прем'єри в Ужгороді Дезидерій сказав: «Перший раз я виконав цей концерт в Києві на радіо-студії з диригентом – Ігорем Сімовичем, але справжньою прем'єрою вважаю сьогоднішній виступ. Признаюся, що дуже приємно було відчутти, що в місті, де народився, відбулася публічна прем'єра концерту і хотів би щоб і прем'єра кантати «Карпати» відбулася тут, яка вже прозвучала на радіо передачі з Москви».

Своєю творчістю, незалежно від обсягу та рівня виконавської складності творів, композитор послідовно проводив високі духовні, естетичні настанови, намагаючись втілювати ідеали добра і краси. Інструментальна музика Д.Задора здобула високу оцінку фахівців і з точки зору її художньої вартості, і з точки зору історичного значення. Вона становить важливий етап у формуванні естетично і технічно досконалого репертуару, необхідного для новоутвореного мистецького напрямку у музичній культурі.

На пленумі українських композиторів Львівського відділення гідно оцінили Задора, як композитора. В Львівській газеті писали : «Протягом п'яти днів проходив пленум композиторів України, який був присвячений підготовці до 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції. В присутності московських і київських композиторів та музикознавців прослухали звіт голови Львівського відділення спілки композиторів України та найновіших творів львівських та закарпатських композиторів. Симфонічні та камерні твори закарпатських композиторів склали дуже позитивне враження. Загальне визнання та великий успіх серед слухачів та в мистецьких колах мав твір Д. Задора, написаний для великого оркестру та хору – кантата «Карпати». Дем'ян Пелехатий, Заслужений артист України з великим успіхом продиригував Заслуженим академічним хором «Трембіта» та львівським симфонічним оркестром. Фортепіанний концерт Д. Задора, який в минулому році мав прем'єру в Ужгороді, дуже сподобався львівській аудиторії своєю широтою, відвертою музикою. Партію фортепіано виконував сам автор. Станіслав Людкевич, 87-річний всесвітньо відомий український композитор, високо оцінив цей фортепіанний концерт».

Феномен митця – в його багатоплановості, розмаїтті творчих зацікавлень і талановитих вирішеннях широкого кола проблем музичного мистецтва. Особливо цінна ця постать для Закарпаття, Ужгородського музичного училища, адже саме тут Д.Задор працював і творив, став першим директором цього закладу. А нині училище пишається тим, що з гордістю носить ім'я цього видатного музиканта.

Як говорив Анатолій Кос – Анатольський про Задора: «До музичальності закарпатського народу немає ніякого сумніву. Багато талантів вийшли звідси, які на лоні музичного мистецтва здобули відому повагу до Закарпаття. Наприклад Д. Задор один із відомих і знаних композиторів нашої Батьківщини».

Література

1. Задор Дезидерій//Поп И. Энциклопедия Подкарпатской Руси. – Ужгород: Издательство В.Падяка, 2001. – С.175-176.
2. Задор Дезидерій Євгенович//МистецтвоУкраїни: Біограф. довід./ Під ред. А.В.Кудрицького. – Київ: УЕ ім. М.П.Бажана, 1997. – С. 251.
3. Задор Дезидерій Євгенович//Павленко Г. Діячі історії, науки і культури Закарпаття: Малий енцикл. слов. – Ужгород: Патент, 1999. – С. 77-78.

4. Грін О.О. Професійне музичне мистецтво Закарпаття ХІХ – першої половини ХХ століть: Іст. аспект. – Ужгород: Госпрозрахунк. РВВ упр. У справах преси та інформації, 2004. – С.71-99.
5. Конкіна М. Його музика живе, надихає і будить чисті почуття: (Про Д.Задора)// Чорна гора. – 2002. – 8 листопада.
6. Конькова Г. Спрага музики. Паралелі і час спогадів. – Київ: «Комбі-ЛТД», 2001. – С.163-167.
7. Мазепа Л. та Т. Шлях до музичної академії у Львові. – Львів: Сполом, 2003. – С.125, 167.
8. Муха А. Задор Дезидерій Євгеневич// Союз композиторів України: Справочник. – Київ: Муз.Україна, 1984. – С.75-76.
9. Народні пісні Підкарпатських русинів/Зібрали: Д.Задор, Ю.Костьо, П.Милославський. – Факс. вид.: Унгвар: Видання Подкарпатського общества наук, 1944. – (Нар. Б-ка Ч. 27). Ужгород: Карпати – Патент, 1992. – 112 с.
10. Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення: Зб. Статей, есе про музичну культуру Закарпаття/ Під ред. Л.М.Мокану. – Ужгород I та II ч., 2005, 2010. Зі змісту: (Про Д.Задора).
11. Рак Я. Творчий портрет Дезидерія Євгеновича Задора. – Ужгород: Закарпаття, 1997. – 53 с.
12. Росул Т.Музичне життя Закарпаття 20-30-х років ХХ ст. – Ужгород: ПоліПрінт, 2002. Зі змісту: (Про Д.Задора). – С. 69-71, 86, 88, 98, 126-128, 130, 138, 147, 153-154.
13. Садова Л.І. Виконавсько-методичні засади фортепіанної школи Вілема Курца. Вплив методичних поглядів Вілема Курца на розвиток української фортепіанної школи ХХ століття. //Ерта Ференц Ліст та піаністична культура ХХ століття. Кіровоград. 1999. – С.45-50.
14. Уральський Л. Дезидерій Євгенович Задор//Музичний світ Закарпаття. – Ужгород: Госпрозрахунк. РВВ Закарпат. Компресінформу, 1995. – С.11-12.
15. Хланта І. Дезидерій Задор// Хланта І.В. Літературне Закарпаття у ХХ столітті: Бібліограф. покажч. – Ужгород: Закарпаття, 1995. – С.252-253.
16. Boniszlavszky T. Karpati cantata (Zador Dezso elete es munkassaga) = Боніславський Т. Карпатська кантата (Дезидерій Задор. Життя і творчість).- Ungvar-Budapest: Intermix Kiado, 1998. – 70 old. – (Karpatalraj Magyar Konyvek, № 93).

УДК:18:78.072.3:7.034

Лусіна Н.І.

ЕСТЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ ВИДАТНИХ МУЗИКАНТІВ-ТЕОРЕТИКІВ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ

В статтє дається музикально-теоретическое обоснование практики музыкального исполнительства и композиции эпохи Возрождения, рассматриваются эстетические взгляды музыкантов-теоретиков, подготовивших расцвет музыки Барокко.

Ключевые слова: эпоха Возрождения, музыкальная эстетика, теория музыки.

The article presents the musical-theoretical justification for the practice of musical performance and composition of the Renaissance, considered aesthetic views musicians theorists who prepared the flowering of Baroque music.

Keywords: Renaissance, music aesthetics, music theory.

Естетика епохи Відродження відображена у різних видах мистецтва. Так, Джованні Бокаччо вважав, що Данте своєю творчістю сприяв пробудженню муз і повернув до життя змертвілу поезію, Джорджо Вазарі заговорив про необхідність відродження мистецтв, а Джозеффо Царліно в трактаті “Встановлення гармонії” писав: «Наскільки музика була ушлявлена і почиталася священною, свідчать праці філософів, особливо піфагорейців. Вони